

ДЕПАРТАМЕНТ СОЦІАЛЬНОЇ
ТА МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ
ВІННИЦЬКОЇ ОБЛДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ

Реалізація чинного законодавства щодо надання соціальних послуг на рівні територіальних громад

начальник управління розвитку соціальних послуг та
взаємодії з ОТГ Департаменту соціальної та
молодіжної політики облдержадміністрації
Анатолій КАЛІСТНІК

Визначення

СОЦІАЛЬНІ ПОСЛУГИ (СП) - дії, спрямовані на профілактику складних життєвих обставин, подолання таких обставин або мінімізацію їх негативних наслідків для осіб/сімей, які в них перебувають

СКЛАДНІ ЖИТТЄВІ ОБСТАВИНИ (СЖО) - обставини, що негативно впливають на життя, стан здоров'я та розвиток особи, функціонування сім'ї, які особа/сім'я не може подолати самотійно

Визначення

Чинники, що можуть зумовити складні життєві обставини:

- похилий вік;
- часткова або повна втрата рухової активності, пам'яті;
- невиліковні хвороби, хвороби, що потребують тривалого лікування;
- психічні та поведінкові розлади, у тому числі внаслідок вживання психоактивних речовин;
- інвалідність;
- бездомність;
- безробіття;
- малозабезпеченість особи;
- поведінкові розлади у дітей через розлучення батьків;
- ухилення батьками або особами, які їх замінюють, від виконання своїх обов'язків із виховання дитини;
- втрата соціальних зв'язків, у тому числі під час перебування в місцях позбавлення волі;
- жорстоке поводження з дитиною;
- насильство за ознакою статі;
- домашнє насильство;
- потрапляння в ситуацію торгівлі людьми;
- шкода, завдана пожежею, стихійним лихом, катастрофою, бойовими діями, терористичним актом, збройним конфліктом, тимчасовою окупацією

Визначення

До осіб/сімей, які мають найвищий ризик потрапляння у СЖО через вплив несприятливих зовнішніх та/або внутрішніх чинників (далі - вразливі категорії населення), також, належать:

- сім'ї, у яких дітей відібрано у батьків без позбавлення їх батьківських прав;
- сім'ї, де триває процес розлучення батьків і вирішується спір між матір'ю та батьком щодо визначення місця проживання дітей, участі батьків у їх вихованні;
- сім'ї з дітьми, в яких тривала хвороба батьків перешкоджає їм виконувати свої батьківські обов'язки;
- сім'ї, у яких виховуються діти з інвалідністю, та сім'ї з дітьми, у яких батьки мають інвалідність;
- сім'ї, у яких батьків поновлено в батьківських правах;
- сім'ї з дітьми, де батьки є трудовими мігрантами;
- малозабезпечені сім'ї з дітьми;
- сім'ї, діти з яких перебувають у закладах інституційного догляду та виховання;
- сім'ї, дітей з яких влаштовано в сім'ю патронатного вихователя;
- сім'ї, у яких діти систематично самовільно залишають місце проживання;

Визначення

До осіб/сімей, які мають найвищий ризик потрапляння у СЖО через вплив несприятливих зовнішніх та/або внутрішніх чинників (далі - вразливі категорії населення), також, належать:

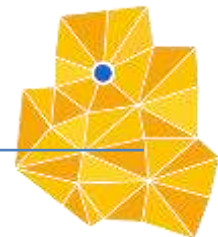
- сім'ї, у яких діти систематично без поважних причин не відвідують заклади освіти;
- жінки, які виявили намір відмовитися від новонародженої дитини;
- неповнолітні самотні матері (батьки);
- діти, які перебувають на вихованні в сім'ях опікунів, піклувальників, прийомних сім'ях, дитячих будинках сімейного типу;
- особи з числа дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування;
- особи з особливими освітніми потребами;
- внутрішньо переміщені особи;
- повнолітні неїздатні особи (у разі відсутності в них опікуна);
- особи, звільнені з місць позбавлення волі;
- учасники антитерористичної операції та особи, які здійснювали заходи із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях.

Повноваження виконавчих комітетів ОТГ у сфері надання соціальних послуг

1	визначення потреб населення у соціальних послугах і їх оприлюднення	ПОРЯДОК визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці у соціальних послугах - наказ МСПУ від 20.01.2014 № 28
2	інформування населення про соціальні послуги, їх зміст і порядок надання ;	
3	виявлення вразливих груп населення та осіб/сімей, які перебувають у СЖО;	ПОРЯДОК організації надання соціальних послуг - постанова КМУ від 01.06.2020 №587
4	забезпечення надання базових соціальних послуг та/ або вжиття заходів з надання інших соціальних послуг шляхом:	ПОРЯДОК організації надання соціальних послуг - постанова КМУ від 01.06.2020 №587
4.1	створення мережі надавачів соціальних послуг комунального сектору	ТИПОВЕ ПОЛОЖЕННЯ про центр надання соціальних послуг – постанова КМУ від 03.03.2020 № 177; ТИПОВЕ ПОЛОЖЕННЯ про ...центр соціальних служб – постанова КМУ від 01.06.2020 № 479; ТИПОВЕ ПОЛОЖЕННЯ про спеціалізовану службу первинного соціально-психологічного консультування осіб, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі – постанова КМУ від 21.08.2019 № 824; ТИПОВЕ ПОЛОЖЕННЯ про денний центр соціально-психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі – постанова КМУ від 21.08.2019 № 824

Повноваження виконавчих комітетів ОТГ у сфері надання соціальних послуг

- 4.2 залучення надавачів соціальних послуг недержавного сектору (шляхом
- соціального замовлення,
  - державно-приватного партнерства,
  - конкурсу соціальних проектів, соціальних програм тощо)

ПОРЯДОК надання соціальних послуг шляхом соціального замовлення та компенсації надавачам вартості соціальних послуг – постанова КМУ від 01.06.2020 № 450

Закон України «Про державно-приватне партнерство»

4.3 на умовах договору з уповноваженими органами місцевих державних адміністрацій, виконавчих комітетів ОТГ;

5 затвердження, забезпечення фінансування та виконання місцевих програм;

6 забезпечення підвищення професійної компетентності/кваліфікації працівників надавачів соціальних послуг, утворених ними;

7 координація діяльності суб'єктів системи надання соціальних послуг;

8 забезпечення взаємодії всіх причетних до надання соціальних послуг;

Повноваження виконавчих комітетів ОТГ у сфері надання соціальних послуг

9	збір, аналіз та поширення інформації щодо надання соціальних послуг;	
10	забезпечення ведення Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг;	
11	здійснення моніторингу надання соціальних послуг, оцінки їх якості, оприлюднення відповідних результатів;	ПОРЯДОК проведення моніторингу надання та оцінки якості соціальних послуг – постанова КМУ від 01.06.2020 № 449
12	здійснення контролю за цільовим використанням бюджетних коштів;	
13	здійснення контролю за додержанням вимог законодавства у сфері соціальних послуг;	ПОРЯДОК здійснення контролю за додержанням вимог Закону України “Про соціальні послуги” – постанова КМУ від 01.06.2020 № 427
14	забезпечення дотримання прав отримувачів соціальних послуг;	
15	призначення керівників утворених надавачів соціальних послуг;	ПОЛОЖЕННЯ про конкурсну комісію, умови та порядок проведення конкурсу на зайняття посади керівника надавача соціальних послуг державного/комунального сектору – постанова КМУ від 03.03.2020 № 200
16	вирішення інших питань щодо надання соціальних послуг	

Надавачі комунального сектору

- Створення центрів надання соціальних послуг;
- Взяття на баланс районних територіальних центрів соціального обслуговування (надання соціальних послуг) та центрів соціальних служб;
- Укладання договорів про надання СП з органами місцевого самоврядування, які мають відповідних надавачів;
- Запровадження посад відповідних фахівців (працівників)

Надавачі недержавного сектору – залучаються шляхом

- Соціального замовлення;
- Державно-приватного партнерства;
- Конкурсу соціальних проектів;
- Реалізації соціальних програм

за рахунок бюджетних коштів

незалежно від доходу отримувача соціальних послуг

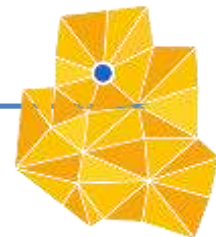
- особам, які постраждали від торгівлі людьми,
- особам, які постраждали від домашнього насильства або насильства за ознакою статі,
- дітям з інвалідністю,
- особам з інвалідністю I групи,
- дітям-сиротам, дітям, позбавленим батьківського піклування, особам з їх числа віком до 23 років,
- сім'ям опікунів, піклувальників,
- прийомним сім'ям,
- дитячим будинкам сімейного типу,
- сім'ям патронатних вихователів,
- дітям, яким не встановлено інвалідність, але які тяжкі захворювання або порушення здоров'я;
- дітям, які мають тяжкі захворювання та розлади здоров'я

соціальні послуги з інформування, консультування, надання притулку, представництва інтересів, перекладу жестовою мовою, а також соціальні послуги, що надаються екстрено (кризово)

середньомісячний сукупний дохід отримувача становить менше двох прожиткових мінімумів для відповідної категорії осіб

місцевими держадміністраціями або ОМС прийнято рішення про надання соціальних послуг за рахунок бюджетних коштів

Фінансування надання соціальних послуг

з установленням
диференційованої
плати

середньомісячний сукупний дохід отримувача
2-4 прожиткові мінімуми для відповідної категорії осіб:

1. Плата за соціальні послуги (крім стаціонарного/ паліативного догляду):

1.1 плата= (дохід - 2 прожиткові мінімуми);

1.2 75% вартості послуги,

якщо вартість < (дохід - 2 прожиткові мінімуми);

2. плата за стаціонарний/ паліативний догляд:

2.1. плата = 80% доходу;

2.2. 80% вартості послуги,

якщо вартість < 80% доходу особи;

за рахунок
отримувача
соціальних послуг
або третіх осіб

середньомісячний сукупний дохід отримувача більше
4 прожиткових мінімумів для відповідної категорії осіб

понад обсяги, визначені державним стандартом соціальних послуг

ДЕПАРТАМЕНТ СОЦІАЛЬНОЇ
ТА МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ
ВІННИЦЬКОЇ ОБЛДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ

Повноваження органів місцевого самоврядування в частині забезпечення населення базовими соціальними послугами

начальник управління розвитку соціальних послуг та
взаємодії з ОТГ Департаменту соціальної та
молодіжної політики облдержадміністрації
Анатолій КАЛІСТНІК

Базові соціальні послуги

догляд вдома,
денний догляд

підтримане
проживання

соціальна
адаптація

соціальна інтеграція
та реінтеграція

надання
притулку

екстрене (кризове)
втручання

консультування

соціальний
супровід

представництво
інтересів

посередництво
(медіація)

соціальна
профілактика

натуральна
допомога

переклад
жестовою мовою

інформування

супровід під час
інклюзивного навчання

догляд та виховання дітей
в умовах, наближених до сімейних

фізичний супровід осіб з інвалідністю, які мають порушення опорно-рухового апарату та пересуваються на кріслах колісних, порушення зору

Базові соціальні послуги

ДОГЛЯД ВДОМА – спеціалісти допомагають особі/ дитині вдома в самообслуговуванні та веденні домашнього господарства

ДЕННИЙ ДОГЛЯД – у центрі або відділенні спеціалісти допомагають особі/ дитині, яка не може себе обслуговувати (забезпечують харчуванням, організують дозвілля, надають реабілітаційні послуги, надають допомогу в самообслуговуванні)

ПІДТРИМАНЕ ПРОЖИВАННЯ – особі з інвалідністю або похилого віку або бездомній особі організують проживання у спеціальному будинку/квартирі, де максимально створені домашні умови. Їй допомагають розвинути або підтримувати навички самостійного проживання, допомагають у веденні домашнього господарства (закупівля і доставка продуктів харчування, ліків та інших товарів, приготування їжі, косметичне прибирання) і залучення до життя територіальної громади.

СОЦІАЛЬНА АДАПТАЦІЯ – фахівці допомагають особі/дитині стати активним учасником соціуму (навчання, формування та розвиток соціальних навичок, допомога в оформленні документів; сприяння працевлаштуванню; допомога у зміцненні/відновленні родинних та суспільно корисних зв'язків)

НАДАННЯ ПРИТУЛКУ – надання особі/ сім'ї ліжко-місця/ць, забезпечення одягом, взуттям, харчуванням та допомога в організації взаємодії з іншими фахівцями, службами

Базові соціальні послуги

СОЦІАЛЬНА ІНТЕГРАЦІЯ ТА РЕІНТЕГРАЦІЯ – фахівці допомагають у зміцненні/відновленні родинних та суспільно корисних зв'язків (оформлення документів; отримання реєстрації місця проживання/перебування, житла; сприяння працевлаштуванню)

ЕКСТРЕНЕ (КРИЗОВЕ) ВТРУЧАННЯ – фахівці організують та сприяють наданню першої психологічної допомоги, невідкладної медичної допомоги, притулку, безоплатної правової допомоги

КОНСУЛЬТУВАННЯ – фахівці допомагають в аналізі життєвої ситуації, визначенні основних проблем, шляхів їх вирішення, складання плану виходу зі складної життєвої ситуації

СОЦІАЛЬНИЙ СУПРОВІД – фахівці здійснюють консультування, регулярні зустрічі чи відвідування отримувача СП з метою моніторингу виконання завдань, спрямованих на розв'язання складної життєвої ситуації

ПРЕДСТАВНИЦТВО ІНТЕРЕСІВ – фахівці ведуть переговори за дорученням отримувача СП; допомагають в оформленні або відновленні документів; сприяють у забезпеченні доступу до ресурсів і послуг, встановленні зв'язків з іншими фахівцями, службами

ПОСЕРЕДНИЦТВО (МЕДІАЦІЯ) – фахівці допомагають у врегулюванні конфліктів; веденні переговорів; опрацюванні шляхів та умов розв'язання конфлікту

Базові соціальні послуги

СОЦІАЛЬНА ПРОФІЛАКТИКА – фахівцями/ закладом організовується навчання та просвіта, простір безпеки та розвитку, здійснюється інформування з питань соціальних послуг, стосовно здорового способу життя, профілактики суспільно небезпечних хвороб, протиправної поведінки, інституалізації дітей та дорослих з інвалідністю

НАТУРАЛЬНА ДОПОМОГА – надання продуктів харчування, предметів і засобів особистої гігієни, санітарно-гігієнічних засобів та засобів догляду, одягу, взуття та інших предметів першої необхідності; організація харчування; забезпечення паливом; пошиття одягу, ремонт одягу та/або взуття; перукарські послуги; прання білизни та одягу; ремонтні роботи; обробіток присадибної ділянки; косметичне, вологе, генеральне прибирання тощо

ПЕРЕКЛАД ЖЕСТОВОЮ МОВОЮ – перекладач допомагає особами з порушеннями слуху та мовлення порозумітися з людьми у адміністративних органах, соціальних, медичних, освітніх та інших установах і закладах, при купівлі товарів, робіт і послуг

ІНФОРМУВАННЯ – фахівець надає інформацію з питань соціального захисту населення, у тому числі переліку та адрес надавачів соціальних послуг, умов їх отримання, тарифів; щодо отримання медичної, правової допомоги, адміністративних послуг та інших видів допомоги, робіт, послуг

Базові соціальні послуги

СУПРОВІД ПІД ЧАС ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ – фахівець надає допомогу в пересуванні, самообслуговуванні, комунікації, харчуванні, а також у забезпеченні безпеки дитини з особливими освітніми потребами під час її перебування в закладах дошкільної та загальної середньої освіти та іншого місця в рамках навчально-освітнього процесу

ДОГЛЯД ТА ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ В УМОВАХ, НАБЛИЖЕНИХ ДО СІМЕЙНИХ – дитина забезпечується умовами для проживання, наближеними до сімейних (харчуванням, одягом, взуттям, організацією дозвілля тощо), фахівці працюють над формуванням та підтримкою навичок самообслуговування, побутових навичок, необхідних для організації самостійного життя

ФІЗИЧНИЙ СУПРОВІД ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ, ЯКІ МАЮТЬ ПОРУШЕННЯ ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ ТА ПЕРЕСУВАЮТЬСЯ НА КРІСЛАХ КОЛІСНИХ, ПОРУШЕННЯ ЗОРУ – фахівці забезпечують пересування особи у громадських місцях і транспорті для відвідування органів державної влади та місцевого самоврядування, установ, організацій та закладів освіти, надавачів медичних, соціальних та реабілітаційних послуг тощо, купівлі товарів, робіт і послуг, та інше

Порядок організації надання соціальних послуг

Особа подає заяву
та документи до
ОСЗН

Оцінювання
потреб особи/сім'ї
(здійснює надавач або
соціальний менеджер/
фахівець із соціальної
роботи)

ОСЗН направляє
запити щодо
доходів
(до ДПС, ПФУ, фондів
загальнообов'язкового
державного соціального
страхування)

ОСЗН приймає
рішення про надання
чи відмову в наданні
СП

*ОСЗН – виконавчий орган сільських, селищних, міських рад ОТГ

Порядок організації надання соціальних послуг

ОСЗН інформує отримувача СП (про прийняте рішення) та надавача СП (у разі направлення отримувача для надання СП)

У разі відсутності надавача, ОСЗН здійснює заходи щодо їх залучення

У разі неможливості надання СП (окрім базових СП), подає клопотання до ДСМП ОДА

ДСМП ОДА приймає рішення про надання СП

Що потрібно зробити в першу чергу?

- ✓ **передбачити фінансовий ресурс** на забезпечення функціонування штатних одиниць структурного підрозділу з питань соціального захисту населення виконавчого комітету сільської, селищної, міської територіальної громади;
- ✓ **створити та фінансувати комплексний комунальний заклад** - центр надання соціальних послуг або комунальні заклади: територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг) та центр соціальних служб для забезпечення надання соціальних послуг відповідно до потреб громади (зокрема базових соціальних послуг);
- ✓ **затвердити, забезпечити фінансування та виконання місцевих програм** для забезпечення осіб/ сімей соціальними послугами;
- ✓ **передбачити кошти** на залучення надавачів соціальних послуг недержавного сектору (шляхом соціального замовлення, державно-приватного партнерства, конкурсу соціальних проектів, соціальних програм тощо), та/або на умовах договору з уповноваженими органами місцевих державних адміністрацій та виконавчими органами міських рад міст обласного значення, рад територіальних громад) **у разі відсутності комунального закладу, який надає необхідні соціальні послуги;**

Законодавство у сфері надання соціальних послуг

#ПрацюємоНаРезультат

